

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentlen levelek csak ismert kezektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hozva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Egy hónapra . . . . . 1 frt — kr.

Hirdetési ár:

Öt-hatásos petitors egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlár 4 hasásos petitorsért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő, Márczius 2.

43. szám.

Közgazdasági előadók jelen- tései.

A földművelésügyi miniszterium egy
kötetbe összefoglalva kiadta a közgazda-
sági előadók 1889 ik évi jelentéseit. Mind-
össze 28 vármegyéből és 7 városból ér-
keztek ily jelentések, a mi tekintve a
közgazdasági előadók számát, éppen nem
mondható kielégítőnek. Tekintve főleg
azon kiváló fontosságát, melylyel gazda-
ságunk állapotának érvöl-évre, nemcsak
statisztikai szempontból, hanem arra nézve
is bír, hogy a közgazdasági kormányzat
az egész ország fölött áttekintést nyerve,
megállapíthassa a szükséges intézkedése-
ket az egyik vagy másik irányban: ö-
kvetlenül megkívánható lenne, hogy min-
den évben rendes jelentés tétessék.

Azt nem birtok elképzelni, hogy
azon közgazdasági előadóknak, kiknek
jelentései az előttünk fekvő kötetből hiá-
nyoznak, ne lett volna semmi jelenteni
valójuk s így vagy azt kell következtet-
nünk, hogy az illetők nem ismerték fel-
adatuk ezen oldalát vagy azt, hogy hiva-
taluk nobile officium lévén, nem tartották
kötelességüknek a jelentéstételre járó
terheket magukra venni. Akár az egyik,
akár a másik eset áll, mindenesetre a
közgazdasági előadói intézménynek jelen-
leg fenálló rendszere ellen szól és igaz-
olja azon eszme helyes voltát, hogy a
gazdasági ügyek ellátására a küszöbön
levő közigazgatási reform tervezetben egy
oly állás rendszeresíttessék, mely szoros
kapcsolatban áll a kormányval vagyis hogy
fizetett államhivatalnokok legyenek azok,
a kiknek felelősséggel járó kötelességeik
vannak. Ha a közgazdasági előadók egy
jelentékeny része még az évi jelentéssel
se bajlódik, képzelhető, hogy mily kevésbé
törődik azon feladatokkal, melyeket neki
a földművelésügyi kormány, ez intézmény
létesítésekor szánt.

Sokszor ismételtük s hangoztatták
mások is, akik a közgazdasági előadók

működését figyelemmel kísérték, hogy
szakítani kell ez intézménnyel s most,
hogy a kormány, bizonyára döntő tapaszt-
alatok után ugyanerre a meggyőződésre
jutott: a t hiszünk senki se fog egyetlen
könnyet se ejteni, e többnyire csak puszt-
án czimzetes állás megszűntetése föött.

Sohase tagadtuk, hogy a közgazda-
sági előadók közt vannak olyan férfiak,
kik komolyan s az ügy iránt való lelke-
sedéssel s őszinte buzgalommal teljesítik
hivatásukat, de a mi ezek csak a kivé-
telt képezik, addig az intézményt jog-
osan lehetett csonkítani és ezélszerűtlene-
nek nevezni. Azt, hogy vannak kötele-
ségüket hiven teljesítő közgazdasági elő-
adók is, fényesen bizonyítja az előttünk
fekvő könyv, melyben a következő me-
gyékről olvassunk jelentéseket: Abauj-
Torna, Bács-Bodrog, Baranya, Bars, Bé-
kés, Bihar, Borsod, Cs nád, Csik, Csong-
rád, Esztergom, Győr, Háromszék, Hont,
Hunyad, Komárom, Maros-Torda, Moson,
Pest-Pilis-Só t Kis-Kun, Sopron, Szabolcs,
Szolnok-Doboka, Temes, Torda-Aranyos-
Udvarhely, Veszprém, Zala, Zólyom és a
következő városokról: Hódmezővásárhely,
Kecskemét, Komárom, Szeged, Temes-
vár, Ujvidék és Versecz.

Az 1889 iki gazdasági és tudvale-
vőleg általános kedvezőtlen volt. Csak-
nem az összes jelentések elpanaszolják
azon bajokat, miket a rossz gabona- és
takarmánytermés okozott. Ezen bajok
egyik legválságosabbika természetesen a
pénzhiány, mely nemcsak a kisbirtokoso-
kat sújtotta, hanem a nagyobb birtokok-
nál is utját állotta a hasznos befektete-
seknek. Nevezetesen a talajjavításba be-
fektetendő töké hiánya érezhető különö-
sen, mert még azon gazdák is, kik be-
látják a talajjavítás nagy fontosságát,
kénytelenek azt jobb időre halasztani.

A másik panasz, mely egyik-másik
előadó jelentéséből kivehető az, hogy a
kissebb gazdák rablogzádkodást üznek
a föld termőerejének és termőképességé-
nek kizsákmányolására, a vetés forgót

saját belátásuk szerint alkalmazzák, szán-
tóföldjeiket egymásután vetik be szemes
terményekkel, — a minek világos és egye-
dül oka járatlanságuk a gazdaságban.
Egyáltalán az a panasz, hogy a gazda-
sági szakismeretek terjedésének jelensé-
geivel csakis a műveltebb osztályhoz tar-
tozó gazdák körében találkozunk, a kis-
birtokosok között csak kevesen találko-
znak olyanok, a kik az okszerűen vezetett
nagybirtokosok gazdálkodását viszonyait-
hoz mérten utánozni törekednek. Nép-
szerű oktatás és felolvasások útján ajánl-
ják egyes előadók, a lakosság közt a
gazdasági ismeretek terjesztését és meg-
kedveltetését.

A gazdasági elmaradottság képét
hiven tükrözi vissza pl. Borsodmegye köz-
gazdasági előadójának jelentése, melyben
a gyümölcsfatermesztés elhanyagolását
festi: „Gyümölcstermesztésre alkalmas kop-
pár területek haszontalanul hevernek,
szőlőink már részben elpusztultak, pénz-
ünket idegen földön vett gyümölcsért
kell kiadnunk s a nép még sem igyek-
szik azon, hogy a községi faiskolát felka-
rolja. Ennek oka a nép értelmetlensége,
de másik nevezetes ok az, hogy a kiba-
sítandó faiskolákra nézve hiányos a tör-
vény, nincs kellőleg megszabva, hogy a
terület minő nagy, a községben-e vagy
attól minő távol legyen? miként szerel-
tessék fel, miként és ki által kezeltessek.

Egy ily jelentésből, mely az állapo-
tokat azok igazi mivoltában festi, rámu-
tat a hiányokra s megjelöli az orvoslás
módját: mérvadó helyen sok tanúságot
merítenek s hogy a kormány figyelembe is
veszi azokat, arról tanuskodhatik pl. a föld-
művelésügyi miniszter programja, — aki
bizonyára már tájékozva volt eziránt, midőn
a gyümölcsfa tenyésztés előmozdításának
útját megjelölte.

Számos példát sorolhatnánk fel az elő-
tünk fekvő jelentésekből, melyből kitűnik
mennyire fontos, hogy a földművelésügyi
kormány az ország minden vidékének álla-
potáról tüzetesen tájékoztassék, de e uttal

csak ez egyet emeltük ki példa gyanánt,
lehetetlen lévén egy cikk szűk keretében
a jelentések minden részére kiterjeszkedni.

E jelentéseknek csaknem mindegyike
tüzetes ismertetést tartalmazza az általá-
nos gazdasági mellékágaknak, minő gyü-
mölcsészet, méh szet, borászat, tejgazdaság
stb. Némelyekben a kísérleti ügy állása, a
megyék vagy városok területén működő
gazdasági gyárak fejlődése, továbbá a
szállítási és munkás ügy s a vízjog terén
észlelhető állapotok is felemlitettek, ki-
terjeszkednek a gazdasági egyesületek mű-
ködésére, felsorolják a gazdasági ismeret-
ek, esetleg szakintézetek állapotát, —
szóval azon megyékről és városokról,
melyeknek közgazdasági előadói jelentést
készítettek részletes és jól áttekinthető
képet nyerünk a gazdasági viszonyokat
illetőleg s a jelentésszerzők igazán meg-
érdemlik az elismerést nemcsak a minisz-
teriumtól, melynek önzet enil tettek
munkatársi szolgálatot, hanem az ország
egész gazdákönsége részéről is, mint a
mely csak üdvös eredményt várhat abból,
ha érd keinek előmozdításra ezután is
akadnak buzgó gyámolítói.

Közgyűlések.

Debreczen Márcz. 1.

Az „István“ malom közgyűlése.

Az „István“ gőzmalom ma tartotta évi
rendes közgyűlést. Örömmel jelezhetjük, hogy
városunknak ezen legrégebb és legnagyobb
gyári-par telepe a múlt évben is, dacára az
általános kedvezőtlen üzleti viszonyoknak,
a melyek az összes hazai malmok üzlet red-
ucióját vonták maguk után, olyan üzleti er-
edményt ért el, a mely semmiben nem marad-
mögötte az előző évinek. — Az üzleti nyere-
ség a szabályszerű, nagy mérvű levonások
után 117000 frt. A részvényesek között 74040
frt. osztatik ki, minden 100 frt. névértékű
részvény után 20 frt. S ezen kívül jelentékeny
összeg jut a különböző tartalék alapok gyá-
rapítására. — A közgyűlésnek két szép hatá-
rozatát kell még kiemelni, a melylyel a
részvénytársulat hűnek bizonyította magát
hagyományos nemes gondolkodás módjához és
áldozatkészségéhez.

Egy üveg rum.

Miklós czár uralkodása alatt egy izben
palotaforradalom történt, melyről azonban
egyetlen egy történetírő sem tesz említést.
Nem volt katonai zendülés és nem is alulról-
felé, mint rendszeren, hanem fülről lefelé
indult meg. Nem is a trónt rendíté meg, ha-
nem csak a czári udvar konyáját. Husz egyén
tolvajlás miatt Szibériába vándorolt, tübben
pedig eltűntek a színtérről, mint a köz-
lebbi ismerettségét köztölték a kanosukával.

S mindez — egy üveg rum miatt tör-
tént. Nem hiába mondják, hogy csekély okok-
nak is nagy következményei lehetnek.

Egy szép, vagyis tán inkább egy boron-
gós, csunya öszi napon Alexandra Feodorow-
na czárnő téli palotájának boudoirjában üldö-
gölt s — unatkozott. „Beavatott körök“ be-
szélik, hogy ez az állapot nem ritkaság még
a fejedelmi udvarokban sem. A czárnő lány-
korában német princezség volt s azért nem
csodálható, hogy analímában nem jutott okosabb
gondolata. — minthogy egy kissé a háztartás
után néz. Tudni akarta, hogy állanak az ügyek
a konyha birodalmában s e végből a napi
jelentéseket maga elé terjesztette. Amint így
lapozgat, szeme megakad egy tételeen, mely
hangzott ekképen: „egy üveg rum a czare-
vits számára“ A trónörökös Sándor nagy-
herceg, egy harminczéves férfi volt s a
czárné nem bírta elgondolni, mire való neki
egy üveg rum a háztartás költségén. Vissza-
felé lapozgatott tehát s napról napra pontosan
bejegyezve találta ugyanazon tételt, egészen
a czarevits születésnapjáig s még az előtte
is. Bizonyosan más czarevits lehetett az —
gondolá a czárné, de kíváncsisága ekkor már
felébredt s addig lapozgatott visszafelé, míg
végre rájött, hogy az előző évszázadból kelt
az első tétel, e megjegyzéssel: „fogfájás ellen,

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Mondások.

— A „Debreczeni Ellenőr“ számára kiválogatva. —

A szamar hétfélékpepon tud uszni; de
ha a vizet látja, az uszás minden módját el-
felejt.

Örmény közmondás

A legkormányképesebb párt s független
ségi párt, mert egyik sem engedhet annyit
mint ez.

Csatári Zsigó.

A fauatismus a vallás csapása, a képmu-
tatók a vallása szégyene.

Valbert.

A tegnap ntezája, a soha piaczára vezet.
Spanyol közmondás.

Az a fiatal ember, aki semmit sem bá-
mul, nem fiatal.

Legouvé.

Nem minden ember Caesar, de minden-
kinek megvan a maga — Rubiconja.

Oh, súlyos végzete az embereknek! A ig-
érett még a szellem, már fonyadni fog a
test.

Montesquieu.

Sokat nélkülözhet az ember csak egyet
nem: Az embert magát.

Börne.

A mai társadalom már alig érti meg az

idealizmust és mégis elítéli azt, a kibem nem
találja fel.

Harmath Luiza.

Nem mind szellemes ember az, ki szék-
rázó élceivel mulattatja a társaságot. Élcei
elég szer plágiumok, melyeket mások műveiből
csent el. Nem kell hozzá egyéb mint jó me-
moría és bizonyos szentelenség.

Ugyanaz.

A fájdalom büszkévé és dacossá teszi
áldozatait.

Shakespeare.

A holtakról csak jót, — azaz: Csak a
holtakról jót.

Spentius.

Bár mindenkit nyomában érne a bosszu!
Ki a törvény s jog szentségét megveti.
Sophokles („Elektra“).

— Az ember legnagyobb java:
A bölcs megfontolás és józan érzelem.

Ugyanaz.

Nem mindenkinek van palotája a piazzán,
de mindenkinek süt a nap.

Olasz közmondás.

Az okos ember nem az örömet, de a fá-
dalomnélküliséget keresi.

Schoppenhauer.

„Sem szeretni, sem gyűlölni“ — ez a
bölcsesség egyik fele; „semmit sem mondani
és semmit sem hinni“ — a másik.

Ugyanaz.

Csupa nagy kőből rosz fal lesz.
Görög közmondás.

veszti

abb étel is.
Az étvágy ger-
inde nemű gyo-
gen ajánljuk t.
elmébe
almazott
tillait.
deti dobozokban
gyógytáiraiban,
az
A. Fia
legassági gyárá-
ssdorf.

m, kivonat.

törvényszék mint
szhírré teszi, hogy
tatónak Balla Sára
végrehajtást szen-
kr. tökékövetelés
rehajtási ügyében
ényszék területén
816. sz. tjkvben
alatt öz. Csarnai
evén álló ingatlan-
an továbbá a deb-
3-ik lapján beirt
állóból Balla Sírát
71 frt 50 krban
kikiáltási árban az
hogy a fennebb
1891. évi mártius
3 óraker a debre-
mint tki hatóság
tartandó nyilvános
ott kikiáltási áron
K.
ozók tartoznak az
10%-át, vagyis
atkozólag 180 frt
gi tjk. 1803-ik lap-
szállóra 147 frt
szben, vagy az
-ában jelzett ár-
mitott és az
0-l-én 3333. sz.
szterti rendelet 8.
képes értékpapir-
z letenni, avagy
70. §-a értelmében
óságnál előleges
szabályszerű el-
ni.
890. évi december
törvényszék mint
gy Károly
ir. tszki bíró.

A kereskedelmi akadémiára építésre 5000 frtot, Mayer Emil és Szepessy Gusztáv kezelő igazgatók jutalmáza számára pedig, a kiknek 15 év alatt kifejtett lelkiismeretes, szakértő és fáradhatatlan munkája eredményezte első sorban a malomvirágzását, elismerése jelül egyenként 2500 frtot szavazott meg a közgyűlés, és pedig egyhangulag.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósítást közöljük.

Az elnöki széklet Sesztina Lajos igazgatósági elnök foglalta el, a ki konstatálta a közgyűlés határozat létezését. 36 részvényes jelelt meg 994 részvényével 470 szavazatra jogosítva. A jegyzőkönyv vezetésére Nemes Kálmán jogtanácsost, a jegyzőkönyv hitelesítésére, valamint a szavazatok összeállítására Koszorus Lajos, dr. Rotschnek V. Emil és Ormódy Lajos kérték fel.

Szepessy Gusztáv felolvassa az igazgatóság jelentését, mely a múlt üzleti évben két időszakot különböztet meg.

Az első, a kedvezőtlen, az aratási tartott. Az őrleis anyag beszerzési és a gyártmány eladási ára közötti kedvezőtlen arány és a gyártási üzem megszorítása jellemző ezen időszakot. Aratás után igen élénkült a vállalat üzleti s főként novemberig jó árak mellett nagy volt az őrleis mennyiség. Azonban teherszállító vasúti kocsi hiánya miatt a forgalom sokszor meg volt nehezítve.

A mérleghez csatolt „vesztesség és nyereség” rováson a nyers jövedelem ellenében elszámolta az igazgatóság az épületek és gépek elhasználása által okozott értékcsökkenési összeget, a mely az ennek helyreállítására alakított tartalék-alapba helyeztetett; levonta egyéb felszerelések kopási illetékeit; kiadásba tette a malom jórban és forgalomban tartására, a kezelésre és igazgatásra fordított üzleti költségeket; leírását tett a követeléseknél. Mindezeknek eszközölése után maradt az 1890-ik évről üzleti tiszta nyereség 116.737 frt 65 kr, melyből levonva az igazgatóság és a társulati hivatalnokok részére eső szabályszerű jutalékok 10.287 frt 32 kr, fenmaradt 106.450 frt 33 kr, ehhez hozzáadva az 1889. évről áthozott felosztatlan nyereséget 2908 frt 29 kt. a közgyűlés rendelkezésére álló tiszta nyereség kitesz 109.358 frt 62 kr.

Ezen felosztására nézve javasolja az igazgatóság:

1. Az évi tiszta nyereség 5 százötödét kikerülve 5970 frtra, csatoltassék a tartalék tőkéhez, mely így 531.000 frtra emelkedik.
2. Osztalékul a részvényeseknek — minden 100 frt névértékű részvény után — adassék ki 20 frt, mely összesen 74.040 frtot tesz ki, s annak kifizetése — a 20-ik számú részvényre — a társulat pénztáránál és a debreczeni ipar és kereskedelmi banknál márczius 2-ától kezdessék meg.
3. Az „osztalék tartalék-alap”-hoz csatoltassék 13510 frt, melylyel ezen alap 74040 frtra növekedne.
4. A társulati hivatalnokok „nyugdíj-alap”-jához adassék 4017 frt 83 kr, melylyel ez 17000 frtra emelkedne.
5. A „kötéses követelések tartalék-alap”-jához csatoltassék 2000 frt, mely ezzel 32000 frtra növekedne.
6. A helybeli „kereskedelmi akadémia építési alap”-jára adassék 1000 frt és mondassék ki a közgyűlés által: hogy a társulat a jövő évben is, ha zárszámadási kedvező haszoneredményt fognak feltüntetni, adományait e célra mindaddig gyarapítja, míg ezen alapítványa egészen 5000 frtra emelkedik.

7. Különféle „jótékony célra” osztassék ki 800 frt.

8. A még fenmaradó 8020 frt 79 kr pedig a mennyiben a t. közgyűlés másként nem rendelkeznék, az 1891-ik évi új számlára vitessék át.

Jelenti továbbá az igazgatóság, hogy két új gőzkazánra s kisebb felszerelési tárgyak kicserélésére közgyűlési határozat alapján 25246 forint fordított. — Ez évben végrehajtásra van a fedett csatornák és külső vízvezeték építése. Végül beszámol az orsz. malom-egyesület működéséről és jelentést tesz a felsége látogatása alkalmával elszökött díszítésekről.

A könyvmutatás zárszámadás és mérleg felolvasottnak tekintetvén Nemes Kálmán felolvasta a felügyelő bizottság jelentését, mely az igazgatóság javaslatát szabályosságánál és indokainál fogva elfogadásra ajánlja.

A vesztesség-nyereség rováson 410908.33 frt. bevétel (őrleis utáni nyers haszon 407558.75) és ugyanannyi kiadás szerepel. — A kiadások között: a gyártás, jórban tartás, üzletvitel költségei 230977, az adók 16989.29, a leírások 33485.47, tükzár biztosítások 9310.34, a nyereség 119645.94 frt tesz ki.

A mérleg szerint az összes vagyon 1,616317.52 frt. Ebből telek, épületek, felszerelési gépezet 647570.73, Buza és őrleis készlet, váltótörzsa, tőke elhelyezés, készpénz, értékpapírok 709992.57, adósk tartozásai 197305.82 frt, a többi kisebb értékű beruházások, készletek stb. — Az összes teher 1,616317.52 frt.

A részvénytőke 370200 frt, tartaléktőkék 697159.49 frt. Biztosítékok, szenvetű váltók, folyó számla tartozások 411622.97 frt. Tiszta nyereség 119645.94 frt.

Ezeknek felolvasása után Sesztina Lajos, Simonffy Sámuel, Armós Bálint és Szepessy Antal igazgatósági tagok Szepessy Gusztáv és Mayer Emil kezelő igazgatók megjutalmazása iránt külön beadványt terjesztettek elő, melynek tárgyalása alatt az érdekeltek nem voltak jelen.

A beadvány azt indítványozza, hogy a kezelő igazgatók, a jövő évi számlára előre vitetni javasolt 8020 frtból egyenként 2500, tenát együtt 5000 frttal jutalmazassanak (Igy 30:0 frt lenne jövő évi számlára előreviendő) tekintve a vállalat kedvező üzleti helyzetét, tekintve azt, hogy annak elérésében a legfőbb tényező a kezelő igazgatók szorgalma, ügybuzgalma volt, a kik ezeltől 15 évvel sok tekintetben aggasztó viszonyok között foglalták el állásukat. — A malom-bereendezése akkor csészterület volt; üzleti összeköttetései sok részben megbízhatatlanok, gyártmányai rossz-irűek. Míg ma a vállalat anyagilag consolidálva, technici tekintetben kifűnően berendezve. — Indítványuk indoklásul összehasonlítást tesznek az 1875 és 1890. évi állapot között. — Akkor 150,000 m. m. cirka őrleis-képesség mellett 470996 frtra rugott a beruházás, most 450000 m. m. őrleis-képesség mellett 566177 frt. a beruházás, így 95185 frt. beruházási többlettel 300,000 m. m.-vel nagyobb őrleis-képesség éretett el. — Akkor 127940 m. m. évi őrleis 600,179 frt adósság, most 347229 m. m. őrleissel szemben 411000 frt. az adósság. — Akkor csak 183970 frt volt a tartalék, míg ma 603455 frt, az értékesítések 106629 frtot tévő tartalékán kívül. — Fűnyesen igazolják ezek a vállalat nagymerviű gyarapodását.

Armós Bálint, a ki a más vagyona kezelésénél mindig nagy srpolozítással szokott eljárni, ezuttal nem csak bozjárul ezen indítványhoz, hanem ohajtja, hogy az egyhangulag fogadtassék el. — Ezt megérdemlik a kezelő igazgatók. — Ő alapos tanulmányt tett, ha vajjon az István malom felszerelés gyarapítása mellett, az osztalékokban és a tartalék tőkék nevelésében lépést tartott-e a többi malommal? A tanulmány eredménye felűlmutja az ő várakozását. Adatait a „Magyar Compas” 1885—1889. év folyamaiból vette, — oly évekű tehát, a melyekben a kedvezőtlen conjucturák folytán az igazgatók legjobban kitudtethetik ügyességüket. — Némi büszkeséggel mondhatja, hogy az osztalékokra nézve az összehazai malomok között csak az aradi Szechenyi malom szárnyalta túl ezen öt év alatt az „István” malmot; de a tartalék tőkék nagyságára nézve ez utóbbi páratlanul áll az országban.

Erdekes adatokat sorol fel az osztalékok öt évi átlagáról. A budapesti malomok és sűtők malma átlag 13.10, az első budapesti malom 11.60, az Erzsébet m. 9, a Lujza m. 6.9, a Concordia 3.80, a Pesti henger m. 3.60, a Viktoria 2.90, a Paonia 1.10, — az aradi 2.6, az „István” malom 18, a kassai 12.54, a nagysárosi 9, az iglói 6.87, a n. kikindai 5.75, a szegi 3.80, a borsod-miskolci 3.75, a nagyvárdi 3 frt. osztalékok adott.

Egybehasonlítja, hogy a malomok részvényei, a melyeket a tőzsdén jegyezni szoktak, kivéve az Erzsébet malomét, 1885-től 1889-ig legnagyobb részben igen sokat hanyatlottak értékben.

Nem kevésbé érdekes az a kimutatás is, melyet a felszólaló a tartaléktőkéknek a részvénytőkékhez való viszonyáról állított össze. A Viktoria malom tartaléktőkéje a részvénytőkének 67, az első budapesti m. 63 $\frac{1}{2}$, a Lujza m. 55, a molnárók és sűtők m. 52, az Erzsébet m. 45, a Pannonia m. 22, a Henger m. 20, a Concordia m. 13, a debreczeni István malom 140, az aradi m. 73, a szatmári m. 55, a szegi m. 53, az iglói malom 36, a kassai m. 25, a n. kikindai 23, a nagyvárdi László m. 18, a borsodmiskolci m. 12 $\frac{1}{2}$ -a.

Zádor Lajos általánoságban kész örömmel elfogadja az igazgatóság, javaslatait, valamint a külön beadványt. — A nyugdíj-alapot illetőleg, melyet ezeltől öt évvel az ő indítványára létesítettek, köszönetét fejezte ki annak gyarapításáért. A kereskedelmi akadémia javára fölvevő 5000 frtot mint a kereskedő társulat elűke mond legműlyebb köszönetet. A jótékony célra javasolt 800 frtot kevesli, ohajtja, hogy jövőre e téren bőkezebb lenne a társulat.

Kűlön beadványra vonatkozólag nagy elismeréssel emlékezik meg a kezelő igazgatók fűnyes érdemeiről s indítványozza, hogy jegyzőkönyvi elismerést is szavazzon meg nekik a közgyűlés.

Ormódy Lajos ezt azzal pótolja meg, hogy az egész igazgatóság jegyzőkönyvi köszönetet kapjon.

Koszorus Lajos is egész terjedelemben elfogadja az indítványokat s a felügyelő-ségnek is jegyzőkönyvi köszönetet javasol. — A részvényesek érdekében felvilágosítást kér aziránt, hogy az osztaléktartalék alap, mely a folyó évi kieszott összeggel egyenlő, meddig gyarapíthatik? továbbá, hogy a gyártás mennyisége miért nincsen az évi jelentésben fölveve?

Szepessy Antal az utolsó kérdést illetőleg kijelenti, hogy annak üzleti titoknak kell maradni. — Az első kérdésre nézve Sesztina Lajos felel meg. — A tartalék-tőke addig növeltetik, a mig azt a közgyűlés akarja.

Tóth Béla és Nagy Ferenc azon kívánságot fejezik ki, hogy jövőre a mérleget a pénztárnok és könyvelő is aláírja, a mint a legtöbb részvényes-üzleti vállalatnál szokásban van.

A felszólalás helyeseltetik. Ezek után az elnök kimondja a határozatot, hogy az igazgatóság javaslati és a külön indítvány elfogadtatnak, a fölmentvény elismerés mellett megadtatik.

Végül az igazgatóságból sorrend szerint kilépő Armós Bálint és Mayer Emil újra megválasztattak.

Ezzel a közgyűlés 11 $\frac{1}{2}$ óraker véget ért.

A „Polgári kör” közgyűlése.

A „Polgári kör” Nagy Ferenc bank-igazgató elnökele alatt közgyűlésezett. Az évi jelentés, melyet dr. Orbán József titkár olvasott fel, a mult év kedvező benyomásáról számol be. A pénztár állapota teljesen kielégítő volt. — A közönség, különösen pedig a polgári elem érdeklődése, a melynek legkellemebb találkozóhelyűl lenni van hivatva a kör, emelkedőben. Számos új tag lépett be. Az egyleti élet is eleven lűktetésnek indult. A könyvtár tetemesen szaporított új könyvek bevásárlása által. — A kör bevétele az előirányzott 1209 frt 73 kr helyett 1411 frt 60 kr tett, kiadása pedig az előirányzott 1200 frt helyett 1320 frt 91 kr. A tagsági díjakból 40, teke-és dominojátékból 50 frttal több folyt be az előirányzottnál; ellenben a kártyázásból 30 frttal kevesebb. Hírlapokra 128.50, könyvekre 52.72 frtot adtak ki. Az adósságokból is törlesztettek. A könyvtár igen szép rendben van, az Szilágyi Imre könyvtárnok érdeme. Ez idő szerint 1230 művet és 1808 kötetet számlál a könyvtár. A pénztár kielégítő helyzete Dávid Mihály pénztárnok ügyszeretét dícséri. A taggyűjtés folytatása kívánatos. Jelenleg 150 tagja van a körnek; ezek közül 25 a mult évben iratkozott be.

A jelentést helyeslő tudomásul vette a közgyűlés, a felmentvényt pedig a pénztárnok nak megadta.

A jövő évi költségvetés 1389 frt 78 kr kiadással és 1396 frt 99 kr bevétellel irányoztatott elő.

Az alapszabályoknak a tagsági jogok és kötelezések időtartamára vonatkozó része olykép módosított, hogy az aláírás a kör fennállásáig kötelező; azonban az elnökségnek minden évi októberig történő bejelentéssel bárki megszűnik tag lenni a következő évre.

Végül a tisztújítást ejtették meg. Többnyire a régiak maradtak meg. Dr. Orbán József jegyző és Szilágyi Imre könyvtárnok semmi áron sem kívánták tisztokt viselni, — így helyettük újak választottak.

Enök Nagy Ferenc, alelnök L. Nagy Bálint, jegyzők Benedek János és Roncsik Lajos, pénztárnok Dávid Mihály, könyvtárnok Imre János, gazda Szatmári András, jogtanácsos dr. Biró Károly. Választottak 32 választmányi rendes és 4 póttagot. Valamint megalkották a számvizsgáló és könyvtárvizsgáló bizottságot.

A gazdasági egylet választmányi ülése.

A debreczeni gazdasági egylet választmányja ma népes ülést tartott a kereskedelmi és iparkamara tanácskozó termében. Az ülésezetésére az elnökjelöltet Váczy Jánost kérték föl.

Békessy László titkár a földmívelésügyi miniszternek több leiratát és közzendelét referálta. Igy a tenyészlovak kedvezményes vasúti szállítása tárgyában kiadott rendeletet módosító leiratot, mely szerint, ha csak egy db. tenyészlovak szállítatik, az nem mint gyorsáru hanem csak mint teheráru adható fel. — A kedvezményes szállításhoz a polgármesteri hivatalból igazolvány váltandó.

Egy másik köriratban értesít a miniszter, hogy a hazai gyűmölcsészet és kertészet előmozdítása érdekében már ez idén anyagi erejéhez mérten többnemű intézkedést kíván tenni. E végből Molnár István miniszteri biztos körútra fog indálni s ennek támogatását kéri.

Más köriratban utolag felhívja a miniszter a gazdaközönség figyelmét a gazdasági tanintézeteknél működő magvizsgáló és vegy-kísérleti állomásukra.

Deák István debreczeni lakos kérvényére tudatja, hogy amerikai szőlőveszőket az állami telepek az idén már nem adhatnak, — mert minden készlet elfogyott. — Végül ugyancsak a földmívelésügyi miniszter egy leirata az összes gazdasági egyleteköl kimutatást és jelentést kér az egyletek állapotáról, viszonynyairól, tevékenységéről. — A jelentés tétellel a titkár bizott meg.

A titkár ezután elbírálás és elfogadás végett beterjesztette a közelebb összehívandó közgyűlésre készített évi jelentést, melynek első befejező része a gazdasági egyletek hivatásairól, különölegesen a debreczeni gazdasági egylet működésének eredményéről és jövőbeli működésének irányáról sok figyelmet érdemel. — Annak idején bővebben közöljük ezt a részt. — Ezuttal nem akarván a jelentés közlésével indiscretiót elkövetni, csak annak fölemlítésére szorítokozunk, hogy az egylet tiszta vagyona 7781 frt 53 kr.

Hosszu eszmecsere fejlődött ki a tagsági névsor összeállítására és egyletbe való belépés formájára felett. — Az egyletbe való fölvetel a választmányi joga. — Azonban az iránt bármelyik tagnál jelentkezhetni. — A tisztújító közgyűlést mához két hétre tartják.

A függetlenségi kör is ma délelőtt tartotta évi közgyűlést; a tagok székkel székkel jelentek meg. Az évi jelentés örvendés adatokat sorol elő az anyagi állapotok gyarapodásáról. — A tagok száma meghaladja a félvezet s a takarékpénztárban 1100 frtja kamatozik a körnek. — A könyvtár is szépen fejlődik és sokat használják a tagok. A tisztikarban alig okozott valami változást a tisztújítás. — A tisztviselők a betegeskedő Siaka Ferenc ügyvéd helyett a régiak maradtak. — Enök B. Nagy János, alelnök Utrokoosi Végh János, jegyző dr. Kocsár Gábor, körgazda Csórián József, pénztárnok Kls András, jegyzők Kósa Barna, Zong János, ügyész Vályi Nagy Gusztáv, könyvtárnok Kató László.

Elhalasztott közgyűlések.

Azev. ref. egyház presbyteriuma ma délelőtt több fontos tárgyban közgyűlést akart tartani. — Az 1891. évi költségelőirányzat megerősítése, az ingyen-iskolázatási pénztárnak számadásának elkűlűntítése, faiskolai helyiségek szerzése, a cegléteu-zei templom orgona alapjának kiegészítése, ugyanazon templom mellett lelkesi lak elűllítássa stb. bizony igen fontos tárgyak voltak tárgysorozatba fölveve. — Azonban a tisztelt presbyter urak határozatképes számban nem jelenve meg, a közgyűlést nem lehetett megtartani. — Szomorú jele a közügyek iránti érdeklődés hanyatlásának.

Az 1848/49 diki honvéd-egetlet mára szintén közgyűlésre hívták össze. — A megjelentek azonban nem lévén határozatképesek, a gyűlés bivalmas értekezletté alakult at Sebes György elnökele alatt. — Az értekezlet abban állapodott meg, hogy Simonffy Imre polgármester, a ki a szabadságharcban karddal védelmezte hazáját a szabadságot, az örökös elnökség elvállalására kéri meg. — A folyó ügyek intézésére pedig mellé működő elnököt választanak. A közgyűlés márcz. 30-án tartatik meg.

Napi hírek. Tájékoztató.

Korosolyapálya a Margit-fűrdőben és a Nagyerdőn nyitva reggelöl estig.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 óraker a „Margit fűrdő” nagytermében. Muzium a kollegiumban nyitva vasárnaponként délelőt 10-öt 12-ig.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőt 11-öt 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombat d. u. 2—7-ig.

Márcz. 5. Csokonai-kör felolvasó estélye és társas vacsorája.

Márcz. 5. Polgári failetmény kiváltásának vég-határideje.

Márcz. 8. Debreczeni takarékpénztár közgyűlése.

Márcz. 12. A debreczeni pénzérek betegpölő és segélyző egyletének tñczvizsgálma a „Margit” fűrdő helyiségében.

Márcz. 13. Katonai lóvásár.

Márcz. 15. Iparjegyesületi takaré és hitelintézet közgyűlése.

Márcz. 5. Öreg honvédek bálja.

Márcz. 19. Jégások táncestélye a „Biká”-ban.

Márcz. 22. Debreczeni helyiasut közgyűlése.

Márcz. 22. Tisztviselők egyesületének közgyűlése.

Márcz. 29. Gr. Zichy Géza fogadtatása és hang-verseny a színházban.

Márcz. 30. Gr. Zichy Géza jubileuma.

— A Csokonai kör irodalmi szakosztálya f. évi márczius 5-én este 7 óraker a Szikszay féle „Margit” fűrdő d-iztermében barátságos vacsorával és táncmulatsággal egybekötött felolvasó estélyt tart, melyre az érdeklődő nagy közönség tisztelettel meghívatik.

Tárgysorozat:

1. „Társadalmunk némely tagjai”. Dr. Haller Károly vendégtől.

2. „A kik a nök et megigézik”. Könyves Tóth Kálmán rendes tagtól.

3. „Schliemann legújabb állásatása”. Mutatványokkal Dóczy Imre rendes tagtól.

P-Ladé tani lekezőke a bud hazánk küldte talu a 27-én psonak is gyűl hozó N Lipo szavak még le nékül, terhelni ből meg valóbat berend tartó melyen irigylet mek d az udv az ága verseny tolmác Ezutá Nagy r is részt retett nagyti kész u alkalm nitá a lent me fent me lehetett inteniú volt és 2 órava továbbí jenzéve rikép emlek rolták urak, s testté v

Szépen főiskola kére. H ünnepél karok nagy l gyorsir terjedni egylet midőn e vetete ember gyorsir jából ez vonni. 4 th. eg életére pályáza díjat ny István. Pokoly egyet-m mára, f melyeke dani. A később Lajos f buzditó irkhoz. vacsora is alig toastok

eljegyzé Weisz J

A közöl Imre p állomás városi tekintet létr-jött kerületi közbejö fel Bud

közlelet beli gaz vizsg mely mi hasznát kodók. s arankép csirakép Ezen ál egyletek újból aj

Gerstner időzött, főmérnök árlejtési

házán. V 140 elő tak alka

Tagok s hozzátartozók beléptidij nélkül jelenhetnek meg. Nem tagoknak beléptidij személyenként 1 frt.

Debreczen, 1891 március 2.

Dr. Tüdös János
szakosztályi titkár.

— Reményi rögtönzött hangverseny P. Ladányon. — Püspök-Ladányból írja ottani levelezőnk febr. 28-diki kelettel a következőket: Egyik debreczeni levelező közölte a budapesti lapokban, hogy nagy művész hazánkba Reményi Ede, azt az izenetet küldte volna Ladányba, „gülyjü kiaz egész falu s hegedül nekik ingyen. Nohát e hó 27-én pénteken, ha nem is az egész falu, de annak számot tevő intelligenciája valóban ki is gyült a vasuti állomásra, hova a művészt hozó Nagyváradit vonat 10 órakor beérkezvén, Lipovmenczky Imre ur által lelkes szavakkal üdvözöltetett, melyet közönségünk még lelkesebb éljenzésekkel tetőzött. Ekkor a nélkül, hogy közönségünk a nagy művészt terheln akarta volna, ő saját maga jószámtól meghívta az üdvözlétre kigyülteket s valóban a vasuti állomás emeleté a részére berendezett két szobában teljes egy óráig tartó oly nagyszerű hangversenyt tartott, melyen bennünket híres nevezetes városok irigylhetnek. Gyönyörű volt hallgatnunk restek darabjai között „Kittették a holt testet az udvarra“ és „Szomorú fűzfának lehajlott az ága“ kedvelt jó régi darabokat is. Hangverseny befejezte után Dr. Boda Gyula ur tolmácsolta találcan a közönség mély hálaját. Ezután 40 terítékű bankett rendeztetett a nagy művész tiszteletére, melyen hölgyek is részt vettek, pár kellemes órát idézve szeretett művész hazánkfiának. Megható volt nagytiszteletű Kálmán Lajos ref. lelkes ur szép felköszövéje, melyet a művészre alkalmazott. Ily behatások közepette nyilvánítá a nagy művész azt, mikép tévesen jelent meg a lapokban az, hogy gyülyjü ki a falu, majd ő hegedül ingyen, mert neki nem lehetnek ilyen kifejezések szavai, miután intenciója csak is a 4 órák itteni eltélé-e volt és ezt kellemesen el is érte. Valamivel 2 órával később indult aztán a nagy művész további művésztúrára, kísértetve a riadó éljenzések által. A mikor felvillant az eszme, rikép Ladány részéről, habár szerény is, de emléik jutassék el a nagy művészre, felkarolták ezt Lipovmenczky, Belovári és Baross urak, s így teljesen bizonyos, mikép az eszme testé váland.

— Gabelsberger ünnepély a főiskolában. Szépen sikerült ünnepélyt rendezett tegnap a főiskolai gyorsíró-egylet Gabelsberger emlékére. Hogy mily érdeklődést keltett az egylet ünnepélye, mutatja az, hogy a főiskolai tanári karok mind képviselve voltak a szonkivül a nagy közönség is, a mi annak a jele, hogy a gyorsírás iránti érdeklődés kezd a közönség közt terjedni. Életrévaló eszmét indított meg az egylet épen a tegnapi ünnepélyes gyűlésen, midőn egy „városi gyorsíró-egylet“ eszméjét vetette fel. Debreczenben sok gyorsírás ismerő ember van, mindenesetre érdemes lenne a gyorsírás terjesztése és művelése szempontjából ezeket is ekép a tevékenység terére vonni. Az ünnepélyt ifj. Balogh Ferencz 4 th. egyleti elnök nyitotta meg Gabelsberger életére vonatkozó felolvasásával, mely után a pályázaton nyertesek nevét olvastattak fel. I. díjat nyerte Szücs Miklós, II. díjat Veres István, dícséretet nyert Barcsa János. Ezután Pokoly Lajos 3 jh. adott elő igen érdekesen egyet-mást a gyorsírás k'réből, laikusok számára, furcsábbnál-furcsább jeleket rajzolván, melyeket hamarabb le lehet írni, mint kimondani. A versenyírás eredménye majd csak később lesz meg tudható. A gyűlést n. C.iky Lajos felügyelő tanár zárta be szép beszéddel, buzdító szavakat intézve a jelenlévő gyorsírókhoz. Az ünnepélyt este kedélyes társas vacsora zárta be, hol a maguk a gyorsírók is alig bírták volna leírni az elmondott toastokat.

— Eljegyzés. Szombaton este tartotta eljegyzését Grosz Mór helybeli kereskedő özv. Weisz Juliána asszony leányával Giza k. a. -nyal.

— A debreczeni főreáliskola államosítása. A közoktatásügyi miniszter leirott Simonffy Imre polgármesterhez, hogy a főreáliskola államosítására vonatkozólag az állam és a város között kötéendő szerződés tervezetét tekintettel a törvény illető szakaszaira és a létrejött megállapodásokra, a debreczeni tanterületi főigazgató és a reáliskola igazgatója közbejöttével készítse el és mielőbb terjeszse fel Budapestre.

— A mezőgazdák figyelmébe a tavasz közeledtével a legmeglehetőbben ajánljuk a helybeli gazdasági tanintézetnél működő magvagyis galó és vegykei s erleti állomást, mely minden díj nélkül működik. — Kitiűtő hasznát vehetik ezen intézménynek a gazdálkodók. Szakértőleg megmondják abban, pl. arankás-e vagy nem a lucz-rna mag; milyen csiraképeséggel bír bármely vető mag stb. — Ezen állomás igénybe vételét a gazdasági egyletek utján a földmívelésügyi miniszter újból ajánlja a gazdaközönségnek.

— Az új közhőrház építési feltételeit Gerstner Kálmán, a ki tegnap Debreczenben időzött, elkészítette s azokat Balogh Mihály főmérnök a tanács elé terjeszti, kérvén az árjelítési hirdetmény mielőbb kibocsátását.

— A fő sorozás ma kezdődött a város-házán. Van is ott most elvenség. Délelőtt 140 előállított legény közül csak 19-et találtak alkalmának.

— A munkás dalegylet tegnapi este a „Margit“ fürdő dísztermében szépen sikerült. A terem zsúfolásig megtelt közönséggel. A dalegylet által előadott dalok különösen nagy tetszést arattak s az egyes számokat oly nagyon újráták, hogy még a műsört is meg kellett hosszabbítani. Csapó Ferencz, a dalegylet másodelnöke megköszönte a közönség szíves pártolását. A dalestély után táncz következett, melyben 80 pár tánczolta a négyeseket. A társas tánczokat Nagy Gyula tánczmester rendezte, a zenét pedig Kiss Pista és bandája szolgáltatta.

— Dohánygyár Tokajban. Tokaj város küldöttsége febr. 18-án járt Budapestben, hogy a Tokajban felállítandó dohány-és szivarvagyár ügyére vonatkozó kérelmét előterjeszse a pénzügyminiszter előtt. Vekerle Sándor a küldöttség előtt abbéli ígéretének adott kifejezést, hogy a Tokajba kért dohány- és szivarvagyár létesítését melegen pártolja.

— Birtokosok, kiknek több községben van birtokuk, de birtokuk állami egyenes adója oly csekély, hogy mindenütt e akis az utadó minimuma volna kivihető: meadóztatandók-e mindenütt a minimális utadóval? A föltett kérdésre nézve a kereskedelmi miniszter, 1889. évi 32.582 szám alatt egy vármegye törvényhatóságának intézett leiratában következő elvi kijelentést tette: Ha több helyen fizet valaki egyenes adót, — akkor a megállapított számlák önként érthetőleg minden helyen, az ott fizetett egyenes adó jár a külön-külön kivetendő. Ha azonban az egyenes adót fizető összes egyenes adótartozásainak számbavétele mellett is csak törvényszerű utadó-minimumok önként érthetőleg csak egyszer vehetők ki, noha az illető esetleg több helyen fizetett ily adóösszeírások azon község előjáróságához küldessenek, a mely községben az illető lakik, hogy így azok ott együttesen vétsenek tekintetbe s a szerint juttassanak a felettes hatósághoz.

— Uj torna csarnok. A torna egylet egész erélyivel kíván hozzájárulni az önálló tornacsarnok építéséhez, — melyre már nehány ezer forint alaptökével is rendelkezik. — Ujabbán kérvényt adott be a városi tanács hoz alkalmatos telek és téglá adása iránt. A tanács jog- és pénzügyi bizottságától kér véleményyt. — A lo-sport művelésére a város egy nagy területet 100 holdat engedett át évente egy db. cs. arany jogelismerési díj fejében s évente ráadásul száz db. cs. aranyat ad loverseny díjra. Elég bőkezű pártfogolás. — Azt lehetne ebből következtetni, hogy az ember sportművelését, a mi a nemzet fizikai erejének fenntartása, gyarapítása érdekében aligha nem kívánatosabb, mint a nagyurak passzióinak istápolása, a város hatványozottabb mértékben támogatja. — Későbbi csatlósáiba eijűnk kedves olvasóinkat, ha megsgyjuk, hogy a csónakázó egylet, mely nem csak szórakoztat, hanem izomzásra is foglalkozást nyújt, egy különben hasznavehetetlen vizálásért évente 4 drb. cs. aranyat, a koresolyázó egylet pedig, a mely sportot a tél esemény mint tudó és mell erősítő foglalkozást Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter melegen ajánlotta tanintézeteknek, egy 13.000 méter területért, épen mint a lovar egylet a 100 hold jó talaju földért, szintén 1 arany jogelismerési díjat fizet. — Egyéb jótéteményt nem kap a várostól az ember sport. Hol itt az arány? Reményeljük, hogy a torna-egylet kérvénye elől nem fog ridegen elárkózni a városi hatóság.

— Nagy feltűnést keltő öngyilkosság hire terjedt el szombaton este a városban. — Schönfeld Fülöp ezetlél gyáros, este 5-6 óra között Széchenyi utcai lakásán forgó pisztolyal halántékán lötte magát s azonnal meghalt. — Az udvarbeliek már holt testét találták. — Schönfeld Fülöp 45 éves volt, egyedül élt; vagyonos hírből állott. — Nem is anyagi zavarok kergették a halálba. — Az utóbbi időkben nagyfokú idegbajról panaszkodott barátainak s az a rögeszme kerítette hatalmába, hogy neki éhen kell elveszni. — Miután a városban senkije sincs a II. kerületi rendőrség laka-át zár alá vette: a talált 800 frnyi készpénzt, több ezer frt. értékű értékpapirokat és váltókat pedig az árvaszéknak adta át. Gyöngyösön lakó rokonai holtestét ma délelőtt Gyöngyösre szállították. — A hullaszállítás egylet egyik budapesti ügyelő rokona kérte a polgármesteri hivataltól.

— Hutiray Imre gr. Károlyi István nyugalmazott pénzárnok és br. Königsarterer Mór nyug. birtokfelügyelője elhunyt 80 éves korában Debreczenben. — Temetése tegnap délután ment végbe a Burgondia-utcai halott háztól. — A boldogutban Hutiray Béla édesatyját gyászolja.

— Színház. Locsarekné Némethy Gizella, színházunknak több éven át kedvelt komikája szombaton este tartotta jutalomjátékát „Dunanan apó és fia utazásában, Offenbach régi kacagató operettjében. Locsarekné nagyon szereti a debreczeni közönség, megmutatta ezt azzal, hogy a jutosjátékot zsúfolt ház előtt folyt le, a jutalmazandót pedig sürű tapsokkal fogadta. Több bukétot, ajándékot kapott, azonkívül az ünnepélyesség emelésére alkalmi verseket szórtak a karzatról. — Az előadás alatt a Locsarekné, Andorfi, Hatvani, Püspöki és Hegyesi jávékán jól mulattott a közönség.

— Több újdonságunk, péld. a zsinati előkészítő bizottság üléséről, térszükre miatt holnapra marad.

Regény-csarnok.

Szent Cecilia.

(Olasz regény.)
Írta: Antonio Barrili.

(Folytatás.) (35)

A hol a cserjés ritkúlni kezdett, Giovanni megállt s figyelni kezdett, de legcsekélyebb neszt sem hallott. Hol lehetett Di Cardiana marchese? bizonyosan a másik oldalon állt szinte letartoztan és figyelmesen, csak hogy egészen más szándékkal.

Giovanni meg sem mozdult, nemis lélekzett, min az előőrson álló katonák az elenséggel szemben.

Talán fél órai szünet mulhatott el, mikor ugy tetszett neki, hogy az ágak megröszrenetek mintha valami élő lény járt volna ott.

Giovanni csupa szem-fül volt. Mellette hatolt fel egy ember a meredélyen.

A felelő tartó ismeretlen nem vette észre Giovanni, ki leguggolt egy cserje árnyába, s hiába igyekezett az ismeretlen arcvonásait felismerni, ki a földre nézett s széles karimájú kalap árnyékolta az arcát.

Mikor az ismeretlen a fal tövébe ért, megállt, egy fatörzshöz támaszkodott, s az öreg szolgának hátat fordítva, a jobb szegleten levő torony felé tekintett.

A fal ama részére, hová az ismeretlen tekintett, Cecilia marchesa szobájának egyik ablaka nyult. Az a szoba volt, mely gyermek korában volt számára berendezve, s melyet gyöngéden szeretett; míg férje szobája délre nézett, az övé, mely két-három szobával tovább esett, épen a szögletbe jutott, egyik ablakával nyugatra, a másikkal északra.

Ugy látszott, hogy az idegen nagyon jól tudta ezt, mert ez volt fáradságos éjjeli bolyongásának czélja. Néma csönd uralkodott a mezőn, csak halk lombzugás hallatszott a szél fuvalmától s a tücsök egyhangu éneke a domb szombékai között.

Ez a jelenet jó ideig tartott. — Mit csinál Di Cardiana marchese? — gondolta magában a szolga. — S miért nem jön elő rejtékeből?

De Di Cardiana marchese még nem bujt elő, megvolt rá az oka. Várt, hogy az ismeretlen által oly figyelmesen vizsgált ablak megnyíljon-e. De várakozását nem koronázta siker; jól észrevette az idegen mozdulatából, hogy távozni akar. Akkor kiosont egy bokor mellől s az idegen felé tartott.

Giovanni látta ezt rejték helyéből s megrezrent, bár tudta, hogy Di Cardiana is várta megjelenését. — I-meretes tény, hogy a legbátrabbak sem tudnak bizonyos féltékenységet leküzdni, mikor szemük előtt valami küzdelem kezdődik.

— Mit csinál ön itt? — kiáltá a marchese az ismeretlen elébe lépve. Egyik kezében lovagló ostorát tartá, míg a másikkal övébe nyult.

Az ismeretlen megállt, fejét hátravetve csodálkozásában; azután rövid szünet után felelé:

— Kiránduláson vagyok. Azt hiszem, hogy e vidék mindenki számára szabad.

— Nem; — felelt marchese, — ön itt az én házamban van.

— Ezt nagyon hamar mondja, Di Cardiana Albert marchese ur; várja be legalább Emánuel gróf halálát.

— Ö ipam, ezt tudnia kell önnek; s ha ő volna itt a hol most én, nem tenne mást, mint a mit én, és elűné birtoka területéről Caselli Calisztó urat.

— Meghiszem, meghiszem; s én azonnal elmennék, ha nem volna szokásom el nem menni ama helyről, a hol olyan kibívő magartással beszélnek hozzám, mint ön bánik velem, marchese ur!

E szavak után egy kis szünet állt be, mialatt haragotól elfutva, mely kitöréssel fenyegetett, egymásra bámultak.

Di Cardiana marchese kezdte meg a beszédet.

— Nem mondom, hogy nincs. — felelé a másik daczosan. — En kiívő kártyát csak hozzám hasonló ranguaknak szoktam adni, ez alacsonyabb állású fenhéjazókat ily módon szoktam megfékezni. De ha többet akar tudni, meg fogja. Majd minden reggel vadászni megyek. Hoinap szürkületkor például a tisztás felé fogok menni hajtóimmal. Nagyon szép hely; van ott egy magaslat, hol nincsenek fák; s hol rendszeren megszoktam vigyázni a napfölkeltét, míg kiseretem előre megy az erdőben. Mindig vannak pisztolyok az övemben, mint most is, s ha valakinek kedve keve kerekednék megpróbálni ezeket...

— Elég, elég! — szakítá félbe Calistó. — Ott leszek; ne kétkedjék; s ez lesz az utolsó napfelkelte, a melyet önnek megégni hagyok.

Ezzel vége volt a párbeszédnek. Di Cardiana vállat vont ellenfele fenyegetésére s azon az uton, melyen jött, eltávozott; Calistó pedig kimért léptekkel szállt le a meredélyen.

(Folyt. köv.)

DEBRECENI VÁROSI SZÍNHÁZ.
Holnap Kóden, 1891. Március 3.
páros bérletben:

Nebántsvirág

Vig operette 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Dr. Löfkovits Márton

ügyvédi irodáját
Budapestről Debreczenbe

Főpiacz Schefferház
helyezte át.

Ügyes és jó munkájú
szijgyártó legények
azonnal felvétetnek.

Zárt ajánlatok FLEISCHMAN JÓZSEF
bőrnagykereskedőnek Mitroviczán (Szérem megye) intézendők.

BOSZNAY J. és TÁRSA

Debreczen, Czegléd-utca.
Ajánlják
a legnagyobb választékban

és
feltűnő olcsó árak mellett

TAVASZI IDÉNYRE
ujnonnan érkezett
legújabb női ruhaszöveteket
és mindenféle

DISZEKET,
fekete divatkelméket,
jó mosó
tojle, batiszt és atlasz-szateneket.

Nagy választékban kaphatók:
NAPER NYÓK,
futó szőnyegek, függönyök.
férfi gyapjukelmék,
női és férfi fehérneműek,
harisnyák, nyakkendők
és mindenféle
szabó-kellékek.

Leszállított áru
SZÖVETEK
egész idény alatt
árusítottak el.

Leszállított árak.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a házban folyó építkezések folytán üzlet-helyiségemből kénytelen vagyok egy időre kiköltözni s ennek következtében az üzletemben főlhalmozva levő árukat Mártius 1 től kezdve beszerzési árak mellett árusítom el.

Tisztelettel
Benyáts Emil.

Legujabb
női tavaszi

DIVATKELMÉK

teljes választékban nagyobb bevásárlás folytán különösen előnyös **olcsó árak mellett,** hozzá való díszekkel.

Kunz József és Társa
üzégnél.
Kistemplom-bazár. (1)

Szives tudomásul!

Ujjonnan megnagyobbított üzletünkben nagyválasztéku

szőnyeg és függöny

raktárt rendeztünk be, mely cikkekét minden minőségben s a legujabb mintákban

igen olcsó árakon

ajánljuk a n. é. vevő közönségnek

Szabó Lajos fia

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztított
DORSMAJOLAJ
Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész test szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 fnt és kapható a gyári raktárban Bécsben III kerület, Heumarkt 3., valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárjában.

Debreczenben: Mihalovits István, dr. Rothschnek Emil, Tóth Béla, Füleky Pál gyógyszerész uraknál és Rickl József Zelmós, Geréb Fülöp kereskedésében.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI., külső Váci-ut 1696/99. Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utca 14.

Ajánlja kiűző és szilárd szerkezetű, és számos első díjjal kitüntetett

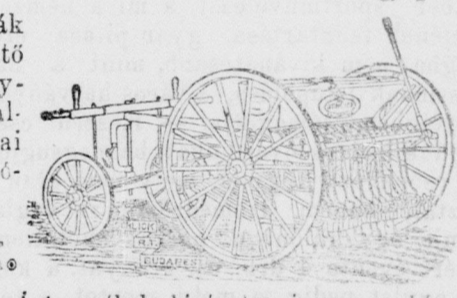
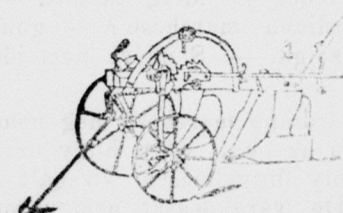
gőz- és járgánycséplő-készületeit szabad. SCHLICK-fele 2 és 3 vasu ekéit és szabad, **mélyítő-e kéit,**

eredeti SCHLICK és VADITS-féle egyvasu ekéit, — talajmivelő eszközzeit, boronáit és rögtörő hengereit, valamint

SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonaszitító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szab. Jókay-féle „Hungaria” daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmal-mok és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkasza-gépek, szállítható mezelvutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.
Legjutányosabb árak. Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérn. Debreczenben mintaraktár TRNKA FERENCZ urnál.

Tóth Gyula

előbb **Tóth Lajos és Társa**
vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

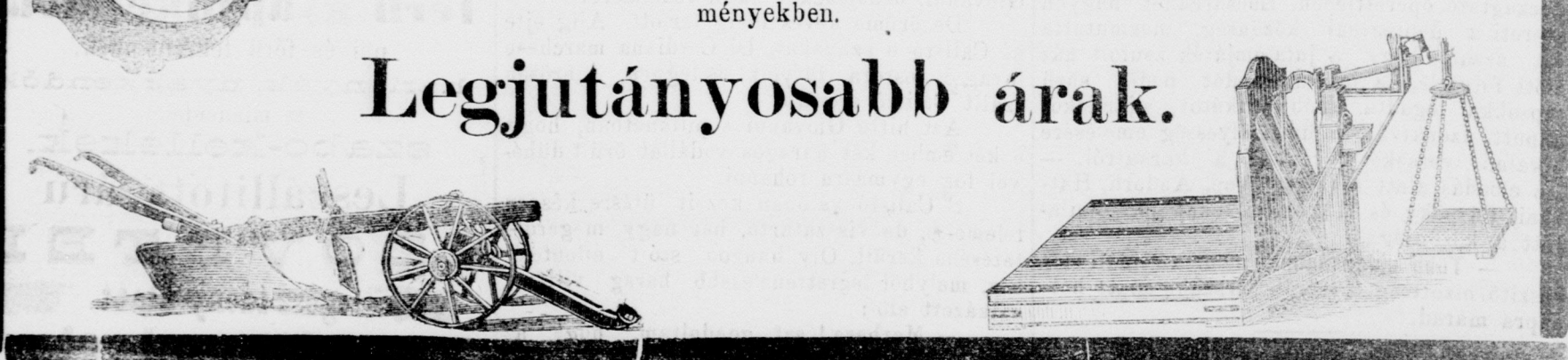
Ajánl

Gazdáknak mezőgazdasági eszközöket,
Gazdasszonyoknak konyha felszereléseket,

IPAROSOKNAK minden iparághoz tartozó, a közönségestől a legfinomabb acél szerszámokat, utóbbikért minden darab jótállás mellett.

Épület-vállalkozóknak mindenféle vasalásokat vasban és rézben a legszilárdabb készítményekben.

Legjutányosabb árak.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb KUHINKA ISTVÁN K. DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.

Ajánlja a legnagyobb választékkal ujjonnan berendezett

üveg, porcellán, lámpa, herdo fi alapca, khina-ezüst evőszerek és konyhaeszközök nagy raktárat.

Üveg ivó és liquer-készletek, porcellán evő, kávé, tea, fekete kávé és mosdó készletek.

Ditmar-, Brünner és hazai gyártmányú **asztali és függő lámpák**

nap, meteor és villám-égőkkel **gyári árak és pontos kiszolgálat** mellett.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek. Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek.

62 sz. 1891.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróság 1369/891 P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Nemes Kálmán ügyvéd, mint kiskoru Zelizy Sárna gyámja részére, Sinay Károly, miki-pécsi lakostól 480 forint tőke, ennek és pedig 120 fnt. után 1887 január 1-től, 120 fnt. után 1888 január 1-től, 120 fnt. után 1889 évi január 1-től, 120 fnt. után 1890 január 1-től járó 6% kamatai és 63 fnt 47 kr. költség kielégítése végett lefoglalt 600 forint névértékű, állami italmérsi kárlanítási járadék-szelvények, 1891. évi márczius hó 12-én délutáni 3 órakor, a debreczeni kir. járásbiróság tárgyalási termében megtartandó nyilvános birói árverésen, azonnali készpénzfizetés mellett, esetleg névértéken alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1891. február hó 27.
TÖRÖK PÉTER kir. kiküldött.

Szőlővesszők

homok-szőlő ültetésre alkalmasak. több ezer kapható s pedig:

Chasselas Rouge 1000	12 fnt.
Muskatály sárga	12 "
Olasz Rizling	6 "
Furmint	6 "
Beregi Rozsás	7 "
Szeremi Zöld	6 "
Piros Bakar	7 "
Fehér Bakar	6 "

Dr. Meisels Adolf-nál Beregszászon.

ELADÓ ÜZLET.

Huszár Károly helybeli fűszerkereskedő piacz-utcai üzletében raktáron lévő összes fűszer- és gyarmat árak, bolli felszerelvények szabadkézből — zárt ajánlatok útján — készpénz fizetés mellett eladó. Venni szándékozók ugy a leltárt, mint az árurakárt az üzlet helyiségben piacz-utca CSANAK-ház megtekintetik. — A vételi zárt ajánlatok az ötös bizottság elnökéhez

Fischer György Nándor nohoz (Teleki utca VARGA ház)

folyó évi márczius hó 3-áig délutáni 5 óráig nyújtandó be. A bizottság az ajánlatok feletti határozás jogát magának fenntartja. -

Debreczen, 1891. évi febr. hó 25.
Az ötös bizottság.